

Kéziratok, a melyek nem adatnak vissza ide küldendők: „MURAVIDÉK“ szerkesztősége Murska Sobota, Alexandrova c. : : : 202. szám. : : :

Postatakarék számla száma 12980.

Laptulajdonos: KÜHÁR ISTVÁN.

MURAVIDÉK

Politikai-, gazdasági és társadalmi hetilap.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ára negyedévre belföldön 15 Dinár, külföldre 18 Din. Amerikába 20 Din. Hirdetési ár □ cm.-ként: szövegközt és nyílttér 1-50 Dinár, rendes 1.—Din., apróhirdetés 0-70 Din. és az illeték. Többszörinél engedmény.

VI. Évf.

Murska Sobota, 1927. október 9.

38. Szám.

Községi választások.

Végre valahára mi Prekmurcekek is abba a szerencsés helyzetbe jutunk, hogy megszabadulunk a gerentvilág községi kormányzatának abszolutizmusától. A radikális kormány végre belátta ennek az állapotnak lehetetlen voltát, s rendeleti uton írta ki a községi választásokat ott, hol még eddig nem ejtettek meg, ergo a mi Prekmurjénkban is.

Hogy ez a szó, az a tudat, választani községi képviselőtestületet, községi bírót, mily megelégedést szül Prekmurjénk különösen gerentektől sanyargatott faluiban, azt megírni nem lehet. Lehet, hogy ez az első választás kissé visszás lesz, mert ily rendszerhez falvaink szokva nincsenek, mégis majd csak menni fog, csak lehessen választani. Félő azonban az, hogy az egyes községek népe be fogja hagyni fonatni a különböző pártok ekspanzensei által s akaratlanul is prédájává válik a piszkos politikának, községe hátrányára. E tekintetben nem győzzük eléggé figyelmeztetni a községeket, hogy lehetőleg egy közösen megállapított egységes listában egyezzenek meg, mely mentesíti a községeket a választási biztosnak járó költségektől, hol erre szükséges ok fenn forogna.

A választások Prekmurjében nov. 13.-án veszik kezdetüket s legelőbb ott, hol képviselőválasztási színhelyek voltak, utána következnek a többi falvak. A választások képviselőtestületi tagokra és helyetteseikre vonatkoznak bírákat, a legkésőbb a választás után 8 napon belül összeülő megválasztott képviselőtestület választja meg saját maga köréből.

Községeinknek nem kell — reméljük — bővebben magyarázni kiket jelöljenek, a melyekből aztán a bíró személye is kikerüljön. A jelölők azonban számítsanak avval az eshetőséggel, hogy a képviselőtestület bármelyik tagja is meglehet választva bírónak, tehát olyan egyéneket jelöljenek, kiknek megvan minden képességük arra, hogy egy ily közérdeklő állás betöltésére érdemeket szereztek, tapasztaltak

POLITIKAI ÉLET.

A Népszövetség

közgyűlése elfogadta az idei ülészak legfontosabb javaslatát, a leszerelési javaslatot. Ehhez Jugoszlávia is hozzájárult. Amerika azonban kijelentette, hogy a javaslat tárgyalására nem küld ki senkit sem.

Belgiumból,

Ostendenből írják, hogy a belga miniszterelnök egy szobor felavatáson beszédet mondott, melyben a németeket csunyán megvádolta azért, amit a világháború folyamán Belgiumban elkövettek. Gyűjtogatással, rablással, gyilkolással, szóval a legnagyobb gátsággal vádolja németeket s borzalommal gondol ma is a német uralom napjaira. Ez akar válasz lenni Hindenburg és Stresemann beszédeire. (Ime, így társalognak a világ urai! Genfben meg leszerelnek és békét csinálnak!)

A Népszövetség

ülésszakát berekesztették. Guam elnök, — valamelyik kis délamerikai állam kiküldötte, — nagyon megdicsérte a népszövetség ez idei munkáját. A delegátusok megörültek a szép beszédnek és a dicséretnek.

Franciaországban

sok kifogás esik Oroszország jelenlegi nagykövete Rakovszky ellen. A francia kormány minden esetre azt szeretné, ha önként távozna el helyéről a mostani nagy követ.

Görögországban

összeesküvést fedeztek fel a kormány ellen. Ebből kifolyólag nyolc magas rangú katonatisztet

letartóztattak, úgy szintén Pangalos feleségét is, mert az a gyanu, hogy az összeesküvés Pangalosz érdekében történt.

Az Angol külügyminiszter és e spanyol diktátor találkozására.

Chamberlain Angol külügyminiszter és Primo de Rivera olasz diktátor Barcelona spanyol város és Mallorca földközi tengeri sziget között a nyílt tengeren hajókon találkoztak egymással. A találkozás feltűnő és nagyfontosságú politikai esemény, de céljáról a nyilvánosság nem tud semmit. Egy angol lap szerint a tengeri kérdéssről lett volna szó a két államférfi között. (Tanger a Gibraltári szoros bejáratánál van, az afrikai parton.)

Spanyolországban

ismét összeesküvést fedeztek fel. A rendőrség szigorú nyomozást indított, házkutatásokat tartott, találtak több száz bombát s a gyanúsítottak közül sokakat letartóztattak. Az összeesküvés a köztársaság kikiáltása érdekében történt.

Francia ellenes tengeriszövetség.

Feltűnést keltő hírt közölnek a párisi lapok. A hír szerint Földközi tengeri megegyezés készül Spanyolország, Anglia, Olaszország és Görögország között. Ezt a tervet Mussolini formálta ki, hogy így Francia ország és Jugoszlávia elleni terveit jobban megvalósíthassa.

Francia politikai körökben idegességgel nézik ezeket a tervezetéseket.

és széles látókörükkel tudományukkal és igazságszeretetükkel a köz javára válnak. Fiatal kor ne legyen akadály, mert haladni a korrallal csak az ilyenek tudnak, de ne vessük meg a tapasztalt, józangondolkodású öregeket sem, ha nem konzervatívok. A lista le-

gyen olyan, hogy majd a választások után tényleg lehessen mondani: a falu legyen a falué.

Erre vonatkozólag pedig a jövő számunkban kimerítő cikket fogunk közölni, hogy a választási rendszert mindenki megérthesse.

ROVÁS.

Vajjon mit tudna írni a „Népujság“ és a „Novine“, ha nem létezne más lap is Prekmurjében. A „vasárnapi emelkedések“ keresztényi áhitatosságra és felebaráti szeretetre intő sorok mellett bár pikásan veszi ki magát a becsmérlő sorok végtelen felsorakoztatása, s jobb érzésű egyénben határozottan visszatetszést szül. Na de ami egy jobb gondolkodású embernél számít, az az ily revolver lapoktól nem várható. Az egér is ha nem rágicsálna folyton, rágó fogai arasznyira is meg-nőnének . . .

* * *

A „Népujság“ 39. száma „Romok tövében“ című macskazenéjében valamit mondani akar, valamit amit ő, az írója maga sem akarja elhinni. Leckéztetői akar a kis hamis. S mert mi nem akarjuk elhinni érvelésének komolyságát, reméljük, hogy ő rajta magán is végig futott a szegénypir mikor elolvasta fogalmazási gyakorlatát. Melegen ajánljuk a t. cikkezőnek, hogy olvassa el az ugyanezen szám „vasárnapi emelkedés“ című cikkeket, s majd meglátja, hogy az ő majmolása sehogy sem fér össze annak tartalmával, s öneki is épügy akarcna módja és alkalmá sok olyan aktualitásról írnia, mely Prekmurje népének érdekét szolgálná, akárcsak annak a cikkezőnek, kinek „lemostuk a gyalázatot“ cím alatt nem tetszik az, hogy miért mondottuk, illetve írtuk meg mi azt előbb, mint pártja megcselekedte. Pedig higgyék el, mi őszintén mondjuk a pártjuktól nem vesszük cseppet sem rosznéven, ha belement a „hatalom“ és a „pénz“ pocsolyájába, mert tudjuk jól, hogy a konkordádum kedvező megkötése is épügy, mint sok egyéb ügy is csak így leszen elérhető. Vagy eredmények nélkül merészelnének meg egyszer a nép elé állani? Mi is keresztül látunk a szitán, s kár lesz oly regulátor nélküli frázisokkal dolgozni papi lapnak, kik más hivatást volnának hivatottak betölteni.

* * *

Mégis az illetékes köröket tisztelettel kérjük, már egyszer méltóztatásnak megmondani nekünk, hogy még meddig fog kamatoztatlanul heverni szegény népünk a volt „Slavenska banka“ban elhelyezett pénze, s még meddig fog tartani ez a bizonytalan helyzet. Gazdasági helyzetünk fényes tudatában, a hátsóknak legelőbb ideje, hogy erélyesen közbe szóljon ott, hol a nép kárára egyes herék a konjunkturát ismétlenül akarják kihasználni. Vagy tényleg „Szibériában“ vagyunk?

Politikai helyzet.

A parlamenti csoportok részéről nagyban folynak az előkészületek a klubülések megtartására. A radikális körökből kiszivárgó hírek szerint a Pasics csoport mintha már egy kevésbé engedékenyebb lenne a miniszterelnök pártjával szemben, de ezt azért teszi, mert felfogása szerint a miniszterelnök állása úgy is megrendült s tud várni. Viszont pedig a kormánykörök megvannak róla győződve, hogy a Vukicsevics kormány helyzete megingathatatlanul szilárd.

A két demokrata párt között (Dávidovics—Pribicsevics) a tárgyalások állandóan folynak az egyesülésről s némelyek a fuziót óhajtják s e mellett lenne aztán támogatólag a muzulmán párt. Mások szerint a Pribicsevics párt önálló maradna s csak majd az együtt működés későbbi folyamán fuzionálnának. Szóval kombináció van több féle, de a helyzet pár nap múlva minden esetre kialakul. Azután baj van a parlament elnöki állással is. A radikálisok mindnyájan a mellett vannak, hogy az elnök radikális legyen, s ezt a méltóságot nem akarják átengedni a demokratáknak, mert az által a demokraták helyzete tulságosan megerősödne a radikális párt rovasára. Mivel a parlament megnyitásának katárideje közeleg, ezt a kérdést sürgősen meg kell oldani.

A földműves párt hajlanoó volna támogatni a demokrata egyesülést, ha az ő kívánságait teljesítenék.

A német párt támogatni fogja a miniszterelnököt.

A Radicspárttal való meg egyezés egyelőre egyik irányban sem történt meg de a parlament megnyitásáig valószínűleg megoldódik a párt csatlakozásának kérdése.

Minden esetre a legközelebbi napok érdekes alakulásoknak fognak időt adni.

Letartóztatták Dr. Némethy dolnja-lendavai ügyvédet.

Szeptember 30. án délután Dr. Némethy Vilmos dolnja-lendavai ügyvédet lakásán csendőrök letartóztatták s azonnal be-kisérték a járásbíróshoz, ahol letartóztatásba helyezték. Dr. Némethy ügyvédi tevékenységét dolnja lendaván már régen beszüntette s a Némethy-Dr. Pikus írodából kilépett, mert átköltözöben volt Magyarországra.

Dr. Némethy a jelzett napon épen butorainak elcsomagoltatásával volt elfoglalva, hogy két nap múlva elköltözzék, midőn a letartóztatás meglepetésszerűen érte.

Dr. Némethy letartóztatása mondhatni egész Prekmurjében igen nagy és általános feltűnést

keltett, mert őtet nemcsak ügyvédi működése révén, de amugy is mindenki ismerte, mert ide való.

Azonkívül pedig úgy társadalmi közszereplésével, mint magán életében való magatartásával is általános tiszteletet és közbecsülést vívott ki magának Dolnja Lendaván.

Annál érthetlenebb tehát hogy ezen szerencsétlen incidens épen közvetlenül eltávozása előtt érte.

Miután a marburgi vádtávacs letartóztatása ügyében még nem döntött. Dr. Némethy még fogva van.

Letartóztatásának biztos — valódi okáról semmi sem jutott nyilvánosságra.

Minden esetre remény van arra, hogy Dr. Némethy ügye rövidesen tisztázva lesz.

Lettország egyesülni akar Szovjetországgal.

Lett országban most a szociáldemokrata párt van uralmon, mely az oroszokkal már több féle szerződést kötött. Ujabbán arra a gondotatra jutottak, hogy lagjobb lenne a Szovjetekkel Unióba lépni. Ezt a tervet Cielens, a mostani lett külügyminiszter meg is akarja valósítani.

Természetes, hogy ez a terv a többi Balti államokban: mint Eszt és Finn országban nagy ag-

godalmat kelt, mert eddig úgy volt, hogy ezek az államok Uniót alkotnának, s most ezen alakulás meghiúsulna.

TORMA.

Ez a jó kis eset a napokban történt meg egy fiatal barátunkkal, aki — mellékesen legyen mondva — igen jó és szerény fiu.

Dolga akadt az egyik hivatalban tehát benyit oda délelőtt tíz órakor. — Ott egy fiatal és elég csinos hölgyecske fogadja. „Bocsánatot kérek! Ugy lát-szik korán jöttem!” Szóval meg ifju barátunk.

„Ó nem, kérem, miért volna korán?”

„Mert amint látom, a kisasszony még nincs felöltözve!”

* * *

„Te, kivolt az a barnaruhás, szőke, fiatal ember, akivel tegnap délután sétáltál?”

„No, hát hogy kérdezhetsz ilyet.

Hiszen az a postás kisasszony volt.

Miért nem nézted meg jobban!”

* * *

„Anyuka, nézd csak, azt a kék izét feltette valaki az ágra!”

„Hallgass, te kis csacska, hiszen az a kisasszony kalapja.”

GÁLOSSY:

Álom és valóság.

Hónélküli, ködös decemberi napon esett meg velem ez a kis történet. Halkan, érzéketlenül dudolt valami unott, ritmus nélküli nótát az északi szél és foszlányokká tépte az imént még sűrű gomolygában hőmpölygő ködpárát ott fenn a hegyek felett. Majdnem kétségbeejtően üres egy nap volt, mely nem tudott nyújtani semmi szórakozást, semmi kellemest. Nem tudtam mihez kezdeni, idegmorzsoló egyhanguságnak tűnt fel minden. Az íráshoz sem volt bennem semmi hajlam, sehogy se tudtam hozzá felidézni a kellő hangulatot.

Végre egy pusztán jött gondolatnál megállottam: elutazom! Mily jó lesz majd a jól fűtött vasuti kocsiban, hol pipázó bácsik, bodor fehér füsttel tele fujják a fülke levegőjét, hogy azon keresztül nézve a rideg valóság is álomnak láttassék.

Mindig örülni tudtam az ilyen rövidke utazásnak, s volt rá eset, hogy nem kívántam annak végét. . . Szép leány, csengő kacaj mindig kellemessé tette ilyenkor az unottságból ki induló lukszus utazást.

Jegyemet megváltottam és különös, sejtésszerű gondolat érezte velem, hogy utközben valami történik velem, illetve, valami kis kalandban lesz részem.

Beszálltam, és helyet foglaltam egy harmad osztályu kocsiban egyik fülkéjének sarkában. Gondolataim első sorban is oda irányultak, hogy isme-

rősöket keressek a már bent lévő, magukat hanyag heverésbe illesztő utasok között. Nem volt senki. Csak a legtávolabbi sarokban vettem észre egy leányt, akit mintha már valamikor láttam volna. . . Igen, most már emlékszem: ő volt az, akivel ezelőt öt hónappal szintén együtt utaztam. . . És most, öt hónap multával ismét találkoztunk.

Ő észre vette, hogy én is meg-láttam: ő mosolygott, én is elmosolyodtam. De egyikünk se szólt a másikhoz. A leány nézett engem, én pedig bámultam őt.

Hiszen ez nagyszerű, — gondoltam, előbbi unott hangulatomból örömeteljesen átváltozva, — úgy látszik, hogy kellemes utazásom lesz. . .

Amint így néztük egymást, egyszerű csak a leány elővett valami kis dobozka félt. Én megismertem: az a doboz pemetefü cukorka volt nála, amelyet én ezelőt öt hónappal vettem és adtam neki. Mint említettem, ő elővette a dobozt és a tartalmával meg-kinálta a vele szemben ülő fiatalembert, aztán újra rám nézett és megint csak mosolygott. De én már nem mosolyogtam!

Hisz ez megint nagyszerű, — gondoltam, — az én cukrommal etetni azt a — másikat. . . Haragos képet igyekeztem vágni, mire az ő arca is komollyá változott. Később átszólt hozzám:

— Hát, igazán nem tud megérteni?

Majd intett, hogy menjek oda és üljek le vele szemben. Valamit mondott a „cukorevő”-nek, aki erre felkelt, én pedig elfodlaltam annak helyét, ő meg az enyémet.

— Ugy-e, nem akart megismerni? — kérdezte most tőlem a csinos leány.

— Megismertem, akartam is. . . de nem tudom megérteni.

— Hogyan gondolja?

— Hát úgy, hogy az én cukrommal miért etette azt a — másikat?

— A maga cukorjával? Ezt meg én nem tudom megérteni.

Ez már igazán nem „nagyszerű”, hanem borzasztó, — gondoltam. Aztán folytattam tovább:

— Hát, amit én adtam kegyednek, ezelőt öt hónappal. Nem emlékezik reá?

— Hogyne emlékezném. De csak nem gondolja, hogy az idáig eltartott?

— Persze. . . természetes. . . De hát mit gondoljak? Ez épen olyan volt és én azt gondoltam. . .

— Igen, — mondá a leány, — mert azóta, hogy én egy ilyen dobozzal megajándékoztam, nagyon kedvelem a cukorkát, már az önre való megemlékezés kedvéért is. És azóta ez már tudja az ég, hogy hányadik doboz.

— De kisasszony, — szóltam ismét, — most még jobban érthetetlen előttem az egész dolog. Hát miért etette azt a másik fiatalembert ezzel a cukorral?

— Még most sem tudja? Hát nem értette meg, hogy én ezzel akartam emlékeztetni?

Kevés gondolkodás után így feleltem:

— Ezt már értem, de azt nem, hogy kijé a kisasszonynak az a — valaki. . .

— Lássá, ön már féltékeny kezd lenni. Hát kim volna? — Nem emlékezem, hogy már láttam volna. Én megkínáltam a cukorból, ő elfogadta, ennyi az egész.

— Tehát azóta gondolt rám? És nem felejtett el?

— Nem, — mondá a leány.

— Nem gondolt rám?

— Nem felejtettem el, — igazította ki.

Én ismét nagyszerűnek találtam az egészet. . . Ujra bámultam az ő aranszőke haját, szép azur-kék szemeit. Nem tudom, hogy még mennyi ideig utaztunk így együtt, de egyszer csak a vonat megállott és én hallottam, midőn a kalauz ezt kiáltotta kétszer is ismételve: „Murska Sobota!”

Nem tehetünk mást, le kellett szállani. Erre már az újra leereszkedő, sűrű néhez ködön át szitálni kezdett az eső. Ő azt ajánlotta, hogy kérjek valahol esernyőt, mert meg fogunk azni. De mivel nekem itt ismerősöm nem volt, kértem, hogy addig várjon rám, amíg én az enyémet hazulról elhozom. És neki vágtam a jókora utnak, melyet a vonat két teljes óráig tett meg.

Sokáig mehettem így, mert már meglehetősen el voltam fáradva. Egyszer csak az eső zuhatagként kezdett esni, amely a kalapomról a nyakamba folyt. És én erre felébredtem. . .

Őnök azt kérdezik, hogy kit, vagy mit láttam? — A szomszédék kis Juliskája ott állott a szoba közepén édesanyám mellett a kezében egy üres vizes pohárral. . . és hatalmasan, jóízűen kacagott.

HIREK.

— **Tüzevés.** F. hó 4.-én 6 órakor d. u. Pertóci Ferenc rakičani lakos istállója, pajtája, amely tele volt gabonával, leégett. Érdekes, hogy a véletlen úgy hozza, hogy Pertóci rövid idő óta már harmadszor égett le.

— **Betörési kísérlet.** Göntérházán e hó másodikán éjszaka betörők jártak s a gőzmalom melletti Gerencsér féle korcsma és szatócs üzletbe akartak betörni. A tulajdonos Gerencsér Ignác azonban felébredt s az ablakon át ki lött a tolvajokra. Ezek viszont be tüzeltek a bolt helyiségbe s így több lövést adtak le úgy egyik, mint a másik részről. Végre is az éjjeli vendégek meglegelvén a sikertelen lövöldözést, eltávoztak eredmény nélkül.

— **Zsebtolvajlás.** A turniščei Ferenc napi vásáron egy ügyes kezű zsebtolvaj M. I.-né turniščei özvegyasszony zsebéből kétszáz dinárt kiemelt s nyomtalanul eltűnt vele a vásári tömegben.

— **Helyreigazítás.** 1927. aug. hó 14.-én a „Muravidékben“ megjelent »Párbeszéd« című közlemény, amely a cankovai káplán úr személyével foglalkozik, valótlan-ágokon alapul, és ezért a cikkíró a közleményért sajnálkozását fejezi ki; amiért viszont a káplán úr a perbehívástól elállott. — *A cikkíró nevében, a »Muravidék« szerkesztője.*

— **Dr. Stigler Sándor Ernő,** South Bethlehem vend. evangélikus egyházközség szeretett és általános ismert és tisztelt lelkésze, a napokban Prekmurje néhány év. gyülekezetét, öt napi itt tartózkodása alatt, meglátogatta. Legtöbb időt Pucincon töltött, melynek lelkészéhez szoros baráti és iskolatársi kötelékek fűzik, nemkülömben fárájának kiegészítő része a pucinci ev. gyülekezet híveiből áll. Az az általános szeretett, mellyel őt itt tartózkodása alatt már itthon levő volt amerikai hívei körülfojták, szinte leírhatatlan. Ő neki épügy, akár kedves és áldott szívű kedves nejének, mindenkire volt egy-egy vigasztaló szava, Hogy mennyire szíven viseli egyháza ügyét, s mennyire fáradozik hívei istápolásán, csak azt az egyet említjük, hogy már régen onnan eltávozott híveire is névleg emlékezik vissza. Sok itthoniak hozott amerikai hozzátartozóitól izenetet vagy pénzcsekket is. Magas képzettsége, emberszeretete, jósága előzékenysége és kedélyessége mind-mind hozzájárulnak ahhoz, hogy ezt az általános szeretetet kiérdemelje. — Kedves nejével kedden reggeli vonattal Sopronba utazott 8 napi ott tartózkodásra, honnan visszaindul a szabad hazába. S bár Ők tőlünk messze elmennek, kedves ittletük emlékezetünkben soká megmarad. Szerencsés viszontlátást kedves családjuknál!

— **Személyi hir.** Dr. Rótk Vilmos, a jugoszláviai evangélikus egyház főfelügyelője, az ev. egyházkerület világi elnöke, a »Gusztáv Adolf egyesület« Grácban tartott gyűléséről átutaztában

M. Szobotában és Pucincon tartózkodott. Két napi itt tartózkodása után vasárnap d. e. Pucincon dr. Stigler lelkész urtól tartott istentiszteleten részt vett, honnan autóval D. Lendavára ment s Kotoribán és Budapesten keresztül haza Bácskába utazott. A magas vendég néhány egyházi ügyről személyesen győződött meg.

— **Községi választások** egész Prekmurjében nov. 13.-án veszik kezdetüket. Az erre szükséges anyag előkészítését a hatóság már szorgalmazza.

— **Falusi gazdasszony-tanfolyam** Pucincon a tél folyamán leendő megtartását a főispán már engedélyezte. Ez azonban korántsem lesz holmi uriszkácsnőkiképző iskola, hanem a falusi nőt arra karja kioktatni, hogy abból az egyszerű odahaza termett holmiból minden pazarlás nélkül kitűnő és izletes étket főzzön. Azért melegen ajánljuk minden lánynak, de még az asszonyok se szégyeljék magukat, hogy ezt a tanfolyamot ne mulasszák el. Díjat nem kell fizetni, csak amit hoznak a látogatók magukkal abból, főznek. Ennyit meg odahaza is megessenek, csak nem oly izleteset s talán több zsir pocskolással.

— **A Radics párt képviselői** parasztruhában. A horvát parasztpárt egy utóbbi gyűlésén elhatározta, hogy a Radics párti képviselők kivétel nélkül tartoznak egymást tegezni, egymást testvérnek tekinteni, ünnepélyes alkalmakkor pedig nemzeti viseletben kötelesek megjelenni. Ezzel az a céljuk, hogy külsőleg is kifejezzék azt, hogy ők valóban parasztpárt képviselők.

— **Felfordított géppel repült.** Fieseler német pilóta Kölnből Bonnba repült. Mikor már száz méternyi magasságban volt, akkor a gépet felfordította, úgy hogy a gép kerekeivel égnek állt, ő pedig fejjel a föld felé maradt. Aztán még Bonn fölött két kört irt le, vissza fordította a gépet s simán szállt a földre. Mikor a gépből kilépett, az izgalmas uttól elájult s orvosi segítséggel kellett életre kelteni. Az utat 15 perc alatt tette meg.

— **A rokkantak segélye.** Az állami főszám vevőszék kimutatása szerint az országban 228.122 személy kap rokkantsági, vagy hadiözvegyi segélyt. Van 51.701 rokant, 120.319 hadiözvegy, 29.437 hadiárva, 15.510 aggastyán, aki elvesztette a háboruban eltartóját. Ezek összesen 266 millió 706 ezer 991 dinár segélyt kapnak az államtól. Ebből egy személyre havonként 96 dinár, vagyis egy napra három dinár jut. Az államnál azonban rokkant adó címen sokkal több folyik be, úgy hogy 1919-től kezdve még 144 ezer 760.023 dinár volna kifizetetlen a rokkantak javára, melyet az állam tartozott volna nekik kifizetni.

— **A Népszövetség palotája.** Tavaszszal foglalják megkezdeni Genfben a Népszövetség új palotájának építését. A költségvetést véglegesen tizenkilenc

Vsaki četrtek, soboto in nedeljo **KONCERT** svira ciganska godba **B a r a n y a** pod vodstvom
:—: kapelnika **TIGRIS** iz Szombathelya. :—:

gostilna JOS. TURK vendéglő

Minden csütörtök, szombat és vasárnap **KONCERT** zenét **B a r a n y a** szolgáltatja. Szombat-
:—: helyi **TIGRIS** karmester vezetése alatt. :—:

millió aranyfrankban állapították meg véglegesen. (Könnyebb számítás kedvéért vegyünk minden 10 frankot 100 dinárnak; mennyi lesz az építési költség dinárokbán?)

— **A világ legnagyobb repülőgépe.** Dr. Edmund Kumpler német mérnök most egy óriási repülőgépet épített. Szárnya oly széles és erős lesz, hogy alatta lesznek a fűdő szobák, étkezőtermes, séta folyósos kabinok. Százharminczöt embernek lesz rajta helye s az utat a német kikötőtől Newyorkig husz óra alatt teszi meg. A modell már készen van, de azért előbb mégis egy 40—50, majd későbbben 75 utas számára épített géppel fognak próbálkozni. Kumpler már 1400 gépet épített, tehát azt hiszi, hogy pontos számításai nem csalnak. Az óriás gép 135 utast, 35 alkalmazottat, fűtőanyagot, teher szállítmányt visz. A repülőgép — a szárnyak szélessége 100 méter lesz. Az utasok igen kényelmesen lesznek elhelyezve. A gép 10 motoros lesz, minden motor 1000 lóerős s állandóan 4500 méter magasságban fog repülni, mert a légköri viszonyok ott állandóak. Igaz, hogy ily magasságban hideg van, de a motorok fűteni fogják a kabinokat. A számítások szerint egy rendes menetjegy ára kétszáz dollár lesz. Egy-egy fordulás oda-vissza egy hét. Utirány: Németországból az anghái Plymouthba, onnan Halifaxba s tovább Newyorkba. Közbeeső állomásokon legfőljebb csak fél órát tartózkodik s csak utasokat és benzint vesz fel.

— **Óriási benzin robbanás.** Ploestiben — Romániában óriási benzin robbanás történt. Felrobbant először nyolcvan vagon benzin, ennek a tüvétől újabb 140 vagon. Ez már egész földrengést okozott. Óriási fáradsággal és erőfeszítéssel sikerült a többi tartályokat megmenteni s így pár ezer vagon benzin megmaradt. A kár harmincz millió lel.

— **Angol jogászok álláspontja** az erdélyi birtokperben. Egy angol világ lap közli a leghíresebb angol jogászok véleményét az erdélyi birtok perben. Mindnyájan helyeslik a magyar álláspontot és az egész román eljárást közönséges birtok elkobzásnak minősítik. Kijelentik, hogy nemzetközi kötelezettségeket nem lehet országos tör-

vényekkel megváltoztatni, mert a magántulajdon sérthetlenségét a nemzetközi jog is elismeri.

— **Amerikai tornádó.** Arkauzas állam területén rémületes jerejű tornádó pusztított Szent Luis város területén. A rettentő felhő-szakadás és szélviharnak kilencven halott s több mint kétezer sebesült áldozata van. Rudy városban egy főiskola is beomlott, de szerencsére úgy a tanárok, mint a hallgatók szerencsésen kimenekültek. A szörnyű kárt hozzávetőlegesen nyolcvan millió dollárra becsülik.

— **Lord Rothermere a trianoni béke** revíziója érdekében. Lord Rothermere saját akciójának érdekében azt izeni a nagy közönségnek, hogy igazodjék az angol közmondáshoz »wait and see«. Várni és látni.

Pošta upravništva.

Fr. Mihalj, Vidonci. List se Vam pošilja redno, če ga ne dobite vprašajte na Vaši pošti, komu se ga izroči.

K I N O

v MURSKI SOBOTI

V NEDELJO 9. oktobra
popoldne ob 3, zvečer ob 8 uri

**Borba za
rodjenu grudu**
**Drama u
6 činova.**

VSTOPNINA: Gornje lože
12 Din., spodnje lože 10 Din.,
in II. prostor 5 Din.

Lastnik kina
GUSTAV DITTRICH.

GAZDÁLKODÁS.

Nagyobb buza termés átlagokra kell tö- rekedni.

Nemrégiben Pestmegye, Domony község határában jártam, s összehasonlítottam a domonyi uradalom termését a közvetlen mellette fekvő paraszti földek termésével. A domonyi uradalomban a buza kalászkok meglepően egyformán hosszúak voltak és nagyok, mindegyikben 40—44 szem buzát találtam. Ellenben a szomszédos paraszti földeken szintén egyformák voltak ugyan a kalászkok, de kicsinyek, rövidek, s mindegyikben 20—24 szemet találtam. E dolog okát illetőleg arra a meggyőződésre jutottam, hogy a domonyi uradalom nemcsak hogy kitűnően műveli talaját, de évek óta rendszeresen használ szuperfoszfátot is buza alá, ellenben a mellette fekvő paraszti földek még nem láttak műtrágyát.

Valóban csodálkozunk kell azon, hogy a mi kis gazdáink, mennyire ósdiak, mennyire maradiak, s mennyire nem akarják megérteni, hogy a növényeknek táplálékra van szükségük, s csak akkor fejlődhetnek erőteljessé, naggyá, ha vízben oldható táplálék áll rendelkezésükre a talajban. A növények által szükségelt vízben oldható táplálékot pedig egyedül istálló trágyával nem lehet megadni a buzának, mert az istálló trágyában nincs annyi foszforsav mint a mennyire a buzának szüksége van; nincs pedig annyi foszforsav azért, mert éppen a buzával rendkívül sok foszfort vonunk el a talajtól, a melyet nem etetünk fel állataikkal, hanem piacra visszük, eladjuk, vagy magunk fogyasztjuk el, s így a buza szemben foglalt sok foszforsav nem kerülhet az istálló trágyába, s ezért szegény az foszforsavban. Eppen azért nincsen semmiféle gazdasági befektetés a mely biztosabban és gyorsabban adjon nagyobb jövedelmet mint a műtrágya. Tudják is ezt ma már nem egy község kigazdái az országban, a kik azután a buzát nem is vetik csak olyan földbe, a mely előzetesen szuperfoszfáttal lett ellátva.

Valósággal kötelessége volna tehát minden kigazdának talaját szuperfoszfáttal ellátni vetés előtt, hogy illetően módon biztosítsa magának azt a kétszeres termést, a melyet a domonyi uradalom is a kigazdákkal szemben elért. Ezt a kétszeres termést azonban egyik évről a másikra elérni nem lehet, mert az, aki először szór ki talajára kat holdanként 150 kg. szuperfoszfátot, ne számítsa már az első évben 150—200 kg.-nál nagyobb ter-

més többlet, mert a termés csak akkor fog megkétszereződni, ha egy és ugyan azon talajon már többször használt műtrágyát. Ennek az 1 1/2 mázsa szuperfoszfátnak ára kiszórással együtt sem kerül többé 138 Dinárnál, holott ugyan annyi buzának legalábbis 450 Dinár az ára. Ha tehát nem vesszük számításba a nagyobb szalma termés többletet, sem pedig a szuperfoszfát utóhatását, akkor is 200%-os haszonnal alkalmazható a szuperfoszfát. (X.)

Az állami költségvetés ez évben a munkákra előirányzott összeget az állami jelzálogbank a felvett dollár kölcsönből fogja folyosítani. 300 millió dinár lett előirányozva, 241 és félmillió dinár értékű közmunka van engedélyezve. Az ármentesítők 64 és félmilliót kapnak. 241 és félmillióból 20 millió dinár tisztulások építésére fordítanak. 80 millióból vasutas lakások lesznek. 10 milliót Niš kap. 13 milliót Dubrovnik, 3 milliót Ilidza, 6 milliót Kovijacsi, 1 milliót Split, 5 milliót Prizren, egymillióhétszáz ezer Podgorica, 3 millió Vukovár, 5 millió Novisad, 1 millió Cetinje, félmilliót Nikšić, félmilliót Doboj, 3 milliót Banja Luka, 2 milliót Senj, 3 milliót Kragujevac, 3 milliót Szmederevó, 2 milliót Vranja nyolcszáz ezeret Šabac és végül 400.000 dinárt külön külön kap Bilek és Brsziljgrad.

KERESKEDELEM.

Áru:

LJUBLJANA október 7.

100 kg.	Buza	Din.	
	Buza	290—	
	Rozs	275—	
	Zab	200—	
	Kukorica	225—	
	Köles	300—	
	Hajdina	300—	
	Széna	60—50	
	Bab cseres.	300—	
	vegyes bab	100—	
	Krumpli	200—	
	Lenmag	370—380	
	Lóhermag	1500—1800	

BENKO: október 7.

1 kg.	III.	II.	I.	prima
Bika	7—	8—	9—	10—
Úszó	7—	8—	9—	10—
Tehén	—	—	3—	7—
Borju	—	—	—	12-50
Sertés	—	—	—	18—
Zsir I-a	—	—	23—	28—
Vaj	—	—	—	30—
Szalonna	—	—	—	24—
Tojás 1 drb.	—	—	—	1—

Pénz.

1 Dollár	= Din.	56-70
1 Pengő Budapesti	= „	10.—
1 Schil. Bécs	= „	7-99
1 Kor. Praga	= „	1-67
1 Lira	= „	2-46
Zürichben 100 Din	=	9.135 sfrk.

Vsakovrstne sirove
k o ž e

k u p u j e

po najvišji dnevni ceni
Franc Trautmann

Murska Sobota
Cerkvena ulica 191.

Slavno občinstvo!

Z ozirom na jesensko sezono dovoljujem si naznaniti Vam, da sem se preskrbel v moji delavnici z jesenskimi in zimskimi damskimi ter dekliskimi plašči.

V zalogi imam plašče lastno izdelke, kakor tudi moderne dunajske izdelke.

Cene zmerne! Blago trpežno!

Z odličnim spoštovanjem:

KARL KUKEL, krojač
MURSKA SOBOTA,
Cerkvena ulica št. 179. (prek sodnije).

Tisztelt n. é. közönség!

Tekintettel az őszi szezonra, bátorítok a n. é. hölgyközönség szives tudomásra adni, hogy műhelyemet berendeztem legujabb őszi és téli női és gyermekeknéz kabátokkal.

Raktáron tartok ugy saját, mint legujabb Bécsi kidolgozásu kabátokat.

Szolid árak! Tartós munka!

Teljes tisztelettel:

KUKEL KÁROLY, szabó
MURSKA SOBOTA,
Cerkvena ulica 174 (birósággal szemben)

Gyermekek öröme a játékszer

melyek nagy választékban kaphatók nagyon olcsó áron: kerti öntöző, vödör, karika játékok, hinta, tollszélforgó, gereblye, lapát, labda, csiga, homok játékok, Rugli, kocsik, celluloid, gummi és posztó játékok stb. stb.

Erdősy Barnabás

papír és játékkereskedés

MURSKA SOBOTA,
Cerkvena ulica.

Tüzifa (tölgy)

Kupsincon 350 dinárért, házhoz szállítva 450 dinárért kapható
HUSZÁR ISTVÁNNÁL
Kupsincon.

SZNEJÉ i MLADO'ZENCI!

Prvle kak szi szpoküpjete Vase potrebscsine za 'zenitev poglednite v trgovino A. KIRÁLY M. Sobota, glávni trg, gde je velika záloga i zbéra v korinaj vencov, sjarov za sneje, strumfle in vsze drobno blágo kaj sze pri tej prilikaj náca.

Velika záloga 'zenszki kracsákov i rázno traletno i drobno blágo.

Szolidna posztr'zba! Niszike cène!

A. KIRÁLY

trg. Klobuki perilom in kratkim blagom
MURSKA SOBOTA

Glávni trg. Bergerova hisa

ÁLLANDÓAN KAPHATÓK:

Szalona kg-ja Din 24-

Zsir " " 23-28

Háj " " 26-

Tőpörtő, kolbász stb. stb.

BENKO mézarszékben

MURSKA SOBOTA.

Terjessze és olvassa a
„MURAVIDEK“-et

NE MECZ JANEZ

vaskereskedő,

MURSKA SOBOTA

árusit bámulatos olcsó áron: épületvasalást, tűzhelyeket, gépolajat, gépalkatrészeket, dobsint, vizmutatóüveget kenőszelencéket, felvonó serlegeket, tömlőket, tömitőanyagot, valamint minden

Puch vas és gépszakmába vágó anyagot. Biciklik állandóan nagy választékban PUCH motorkerékpárok és alkatrészek Prekmurje vezérképviselője.

Styria

Világhírű Urania írógépek raktára.